

IV. Interpretace životního cyklu

- výstupem LCA je řada hodnot, které je nutno vyhodnotit
- to obnáší roztrídění a srozumitelnou interpretaci v krocích:
 - 1) identifikace významných zjištění
 - 2) hodnocení LCA studií
 - 3) formulace závěrů a doporučení
- během inventarizační fáze a fáze hodnocení env. dopadů byly učiněny **předpoklady a odhady**, které je nutné vyhodnotit
- i když je interpretace poslední fází, často ovlivňuje i předchozí fáze LCA studie, kdy na základě významných zjištěních můžeme **činit změny v předchozích krocích**



1) Identifikace významných zjištění

- utřídit výsledky tak, abychom mohli jasně říci, např.:
 - „nejvýraznější ED má kávo var během fáze používání“
 - „největší podíl na emisích ionizujících látek má výroba“
 - „nejvíce ropy se spotřebuje při výrobě konvice“ atd.
- takovéto informace nazýváme **významnými zjištěními**
- tato zjištění jsou základem pro **kontrolu kompletnosti, citlivosti a konzistence** studie LCA
- významná zjištění lze zjistit po uspořádání dat do **strukturalizačních tabulek**, kde jsou data uspořádána dle velikosti ED
- jak se liší inventarizační tabulky?



Strukturalizační tabulky

- různé možnosti zobrazení souhrnu dat, např. dle velikosti ED na úrovni **midpointů**, př. LCA kávovaru

Network Tree Impact assessment Inventory Process contribution Setup Checks (274,0) Product overview								
Characterization		Normalization						
Sel	Impact category	Unit	Total	Assembly model Sima	Electricity, low voltage,	Household waste/NL S	Use of a coffee filter	Use of packaging
<input checked="" type="checkbox"/>	Climate change	kg CO ₂ eq	223	6,12	202	2,03	12,7	0,752
<input checked="" type="checkbox"/>	Ionising radiation	kg U ₂₃₅ eq	202	1,29	195	-0,101	5,82	0,219
<input checked="" type="checkbox"/>	Fossil depletion	kg oil eq	65,1	3,22	57,6	-0,127	4,16	0,261
<input checked="" type="checkbox"/>	Agricultural land occupation	m ² a	35,7	0,29	3,42	-0,0253	32,2	-0,11
<input checked="" type="checkbox"/>	Human toxicity	kg 1,4-DB eq	22,5	2,55	16,1	0,306	3,44	0,126
<input checked="" type="checkbox"/>	Metal depletion	kg Fe eq	13,8	3,47	9,89	-0,151	0,525	0,0261
<input checked="" type="checkbox"/>	Water depletion	m ³	2,24	0,0325	1,88	-0,00396	0,323	0,0121
<input checked="" type="checkbox"/>	Urban land occupation	m ² a	1,52	0,0824	0,84	-0,000722	0,592	0,00527
<input checked="" type="checkbox"/>	Terrestrial acidification	kg SO ₂ eq	1,1	0,0473	0,988	-0,00354	0,0622	0,00249
<input checked="" type="checkbox"/>	Photochemical oxidant formation	kg NMVOC	0,538	0,0287	0,449	-0,0012	0,0589	0,00287
<input checked="" type="checkbox"/>	Marine ecotoxicity	kg 1,4-DB eq	0,429	0,041	0,302	0,0407	0,0428	0,00244
<input checked="" type="checkbox"/>	Particulate matter formation	kg PM10 eq	0,339	0,0174	0,296	-0,0021	0,0266	0,000967
<input checked="" type="checkbox"/>	Freshwater ecotoxicity	kg 1,4-DB eq	0,293	0,0179	0,182	0,0423	0,0477	0,00301
<input checked="" type="checkbox"/>	Marine eutrophication	kg N eq	0,17	0,00818	0,138	-4,8E-5	0,0232	0,00115
<input checked="" type="checkbox"/>	Natural land transformation	m ²	0,0342	0,00096	0,0263	-0,00015	0,00688	0,000207
<input checked="" type="checkbox"/>	Terrestrial ecotoxicity	kg 1,4-DB eq	0,0246	0,000769	0,0178	-5,74E-5	0,00598	8,39E-5
<input checked="" type="checkbox"/>	Freshwater eutrophication	kg P eq	0,00156	0,000103	0,00114	-2,17E-5	0,000317	1,8E-5
<input checked="" type="checkbox"/>	Ozone depletion	kg CFC-11 eq	1,14E-5	1,15E-6	9,13E-6	-2,61E-8	1,05E-6	8,89E-8

Strukturalizační tabulky

- různé možnosti zobrazení souhrnu dat, např. dle velikosti ED na úrovni **endpointů**, př. LCA kávovaru

Network | Tree | Impact assessment | Inventory | Process contribution | Setup | Checks (285,0) | Product overview |

Characterization		Damage Assessment	Normalization	Weighting	Single score				
Skip categories		Never							
<input checked="" type="radio"/>	Standard	<input type="checkbox"/>	Exclude long-term						
<input type="radio"/>	Group	<input checked="" type="checkbox"/>	Per impact category						
Sel	Impact category	Unit	Total	Assembly model Sima	Electricity, low voltage,	Household waste/NL S	Use of a coffee filter	Use of packaging	
<input checked="" type="checkbox"/>	Fossil depletion	\$	1,05E3	51,8	925	-2,03	66,9	4,19	
<input checked="" type="checkbox"/>	Metal depletion	\$	0,983	0,248	0,706	-0,0108	0,0375	0,00187	
<input checked="" type="checkbox"/>	Climate change Human Health	DALY	0,000313	8,57E-6	0,000283	2,84E-6	1,77E-5	1,05E-6	
<input checked="" type="checkbox"/>	Particulate matter formation	DALY	8,82E-5	4,53E-6	7,71E-5	-5,45E-7	6,91E-6	2,52E-7	
<input checked="" type="checkbox"/>	Human toxicity	DALY	1,58E-5	1,79E-6	1,13E-5	2,14E-7	2,41E-6	8,79E-8	
<input checked="" type="checkbox"/>	Ionising radiation	DALY	3,31E-6	2,11E-8	3,19E-6	-1,65E-9	9,55E-8	3,59E-9	
<input checked="" type="checkbox"/>	Climate change Ecosystems	species.yr	1,77E-6	4,85E-8	1,6E-6	1,61E-8	1E-7	5,97E-9	
<input checked="" type="checkbox"/>	Agricultural land occupation	species.yr	4,01E-7	3,25E-9	3,83E-8	-2,83E-10	3,61E-7	-1E-9	
<input checked="" type="checkbox"/>	Natural land transformation	species.yr	4,75E-8	1,35E-9	3,52E-8	-2,29E-10	1,09E-8	2,66E-10	
<input checked="" type="checkbox"/>	Urban land occupation	species.yr	2,93E-8	1,59E-9	1,62E-8	-1,39E-11	1,14E-8	1,02E-10	
<input checked="" type="checkbox"/>	Ozone depletion	DALY	2,8E-8	2,02E-9	2,31E-8	-6,95E-11	2,75E-9	2,2E-10	
<input checked="" type="checkbox"/>	Photochemical oxidant formation	DALY	2,1E-8	1,12E-9	1,75E-8	-4,69E-11	2,3E-9	1,12E-10	
<input checked="" type="checkbox"/>	Terrestrial acidification	species.yr	6,36E-9	2,74E-10	5,73E-9	-2,05E-11	3,61E-10	1,44E-11	
<input checked="" type="checkbox"/>	Terrestrial ecotoxicity	species.yr	3,13E-9	9,77E-11	2,27E-9	-7,29E-12	7,59E-10	1,07E-11	
<input checked="" type="checkbox"/>	Freshwater ecotoxicity	species.yr	7,63E-11	4,66E-12	4,75E-11	1,1E-11	1,24E-11	7,83E-13	
<input checked="" type="checkbox"/>	Freshwater eutrophication	species.yr	6,85E-11	4,55E-12	5,01E-11	-9,55E-13	1,4E-11	7,96E-13	
<input checked="" type="checkbox"/>	Marine ecotoxicity	species.yr	3,43E-13	3,28E-14	2,42E-13	3,26E-14	3,43E-14	1,95E-15	

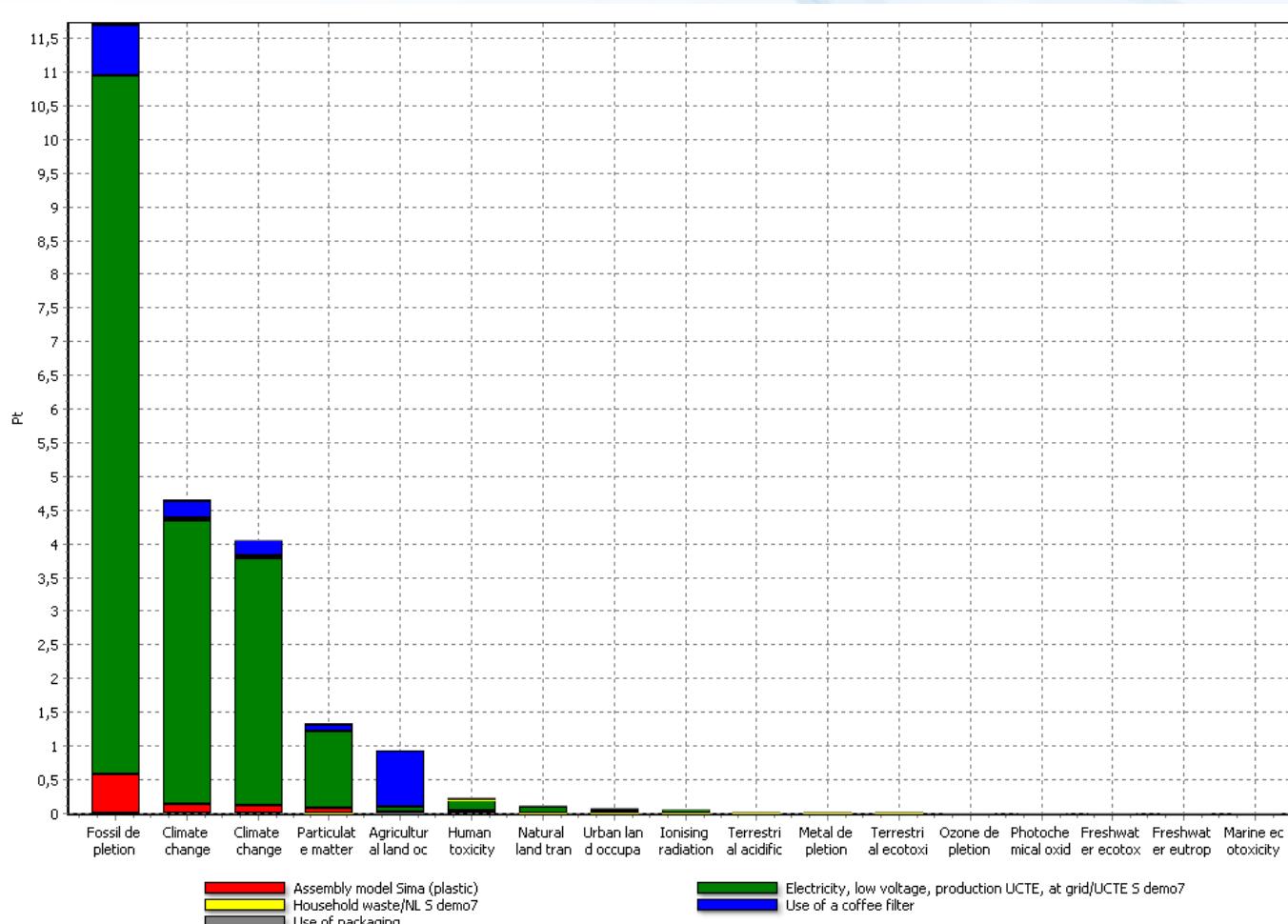
Zjištění závažnosti ED

- nutno nejprve data **normalizovat**, abychom je mohli srovnat mezi jednotlivými kategoriemi ED

Impact assessment									
Characterization		Damage Assessment		Normalization		Weighting		Single score	
Sel	Impact category	Unit	Total	Assembly model Sima	Electricity, low voltage,	Household waste/NL S	Use of a coffee filter	Use of packaging	
<input checked="" type="checkbox"/>	Fossil depletion		0,039	0,00193	0,0345	-7,58E-5	0,0025	0,000156	
<input checked="" type="checkbox"/>	Climate change Human Health		0,0155	0,000425	0,014	0,000141	0,00088	5,23E-5	
<input checked="" type="checkbox"/>	Climate change Ecosystems		0,0101	0,000278	0,00917	9,2E-5	0,000575	3,42E-5	
<input checked="" type="checkbox"/>	Particulate matter formation		0,00438	0,000224	0,00382	-2,7E-5	0,000343	1,25E-5	
<input checked="" type="checkbox"/>	Agricultural land occupation		0,0023	1,86E-5	0,00022	-1,62E-6	0,00207	-5,73E-6	
<input checked="" type="checkbox"/>	Human toxicity		0,000781	8,85E-5	0,000558	1,06E-5	0,000119	4,36E-6	
<input checked="" type="checkbox"/>	Natural land transformation		0,000272	7,73E-6	0,000201	-1,31E-6	6,26E-5	1,53E-6	
<input checked="" type="checkbox"/>	Urban land occupation		0,000168	9,1E-6	9,29E-5	-7,98E-8	6,54E-5	5,82E-7	
<input checked="" type="checkbox"/>	Ionising radiation		0,000164	1,05E-6	0,000158	-8,19E-8	4,74E-6	1,78E-7	
<input checked="" type="checkbox"/>	Metal depletion		3,67E-5	9,25E-6	2,63E-5	-4,04E-7	1,4E-6	6,96E-8	
<input checked="" type="checkbox"/>	Terrestrial acidification		3,64E-5	1,57E-6	3,28E-5	-1,18E-7	2,07E-6	8,26E-8	
<input checked="" type="checkbox"/>	Terrestrial ecotoxicity		1,79E-5	5,6E-7	1,3E-5	-4,18E-8	4,34E-6	6,12E-8	
<input checked="" type="checkbox"/>	Ozone depletion		1,39E-6	1E-7	1,15E-6	-3,45E-9	1,36E-7	1,09E-8	
<input checked="" type="checkbox"/>	Photochemical oxidant formation		1,04E-6	5,55E-8	8,68E-7	-2,33E-9	1,14E-7	5,56E-9	
<input checked="" type="checkbox"/>	Freshwater ecotoxicity		4,37E-7	2,67E-8	2,72E-7	6,31E-8	7,11E-8	4,49E-9	
<input checked="" type="checkbox"/>	Freshwater eutrophication		3,92E-7	2,61E-8	2,87E-7	-5,47E-9	8,02E-8	4,56E-9	
<input checked="" type="checkbox"/>	Marine ecotoxicity		1,97E-9	1,88E-10	1,38E-9	1,87E-10	1,96E-10	1,12E-11	

Zjištění závažnosti ED

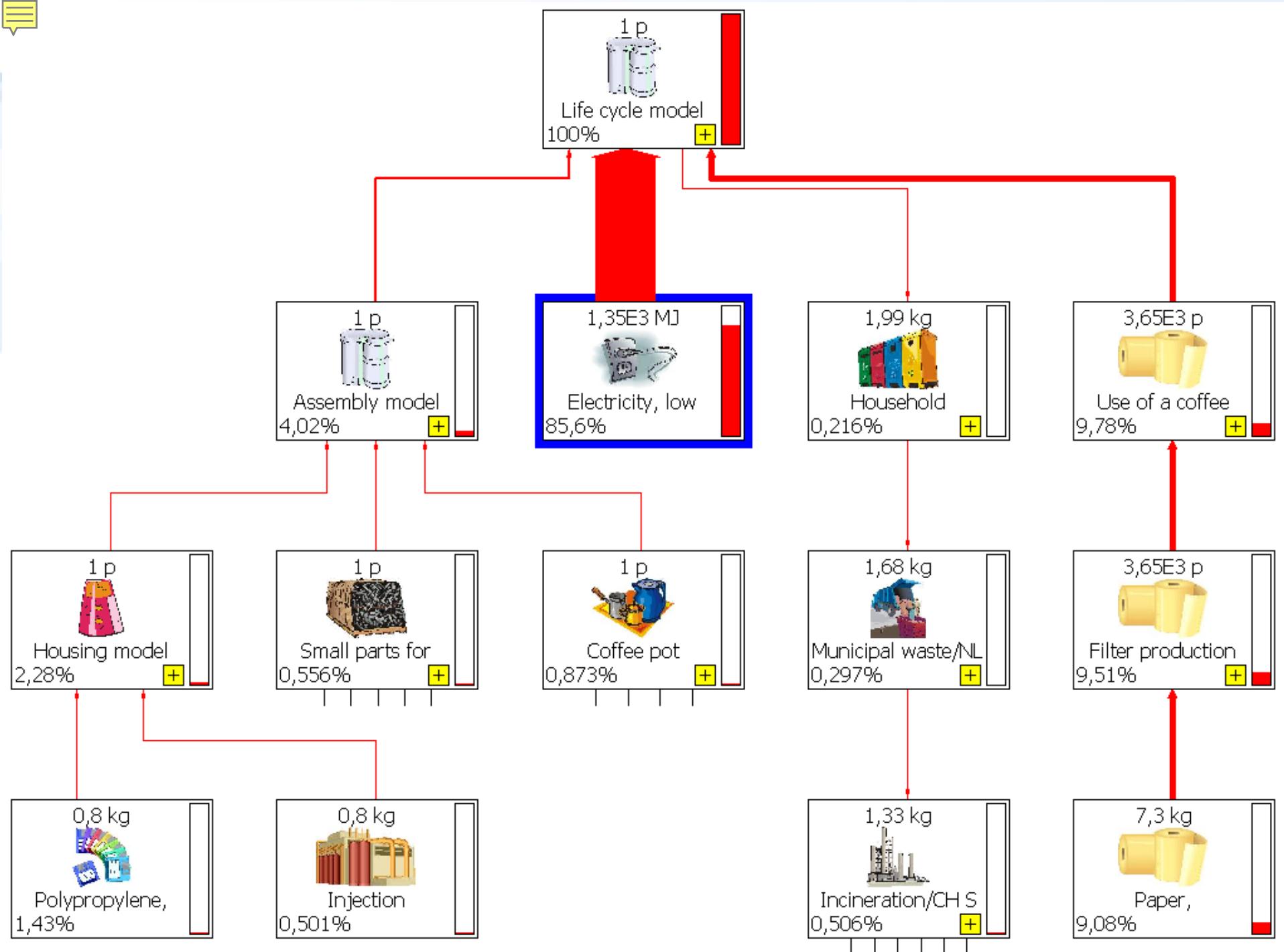
- nutno nejprve data normalizovat, abychom je mohli srovnat mezi jednotlivými kategoriemi ED



Zjištění závažnosti ED

- nejvýraznější ED tedy v celém ŽC přípravy kávy (používání kávovaru) je **spotřeba fosilních paliv na výrobu elektřiny**
- v jaké fázi ŽC?





2) Hodnocení LCA studií

- cílem hodnocení je otestovat robustnost LCA studie a ověřit **platnost významných zjištění**
- zvyšuje **důvěryhodnost** studie
- nutné z důvodu ověření, zda přijaté předpoklady a nejistoty či variabilita dat nejsou příliš významné

Typ testu	Účel testu
Kontrola úplnosti	Zajistit úplnost potřebných dat v inventarizaci Zajistit úplnost hodnocení dopadů (LCIA) – pokrývá všechny výstupy z inventarizace?
Kontrola konzistence	Testování vhodnosti modelu životního cyklu produktu a volby použitých metodik ve vztahu k cíli a rozsahu studie
Analýza nejistot	Zjistit, jak silně jsou výstupy studie zatížené nejistotami vstupních dat
Analýza citlivosti	Identifikovat a testovat vliv důležitých dat
Analýza obměny	Testování vlivu alternativních scénářů a modelů životního cyklu
Hodnocení kvality dat	Testování nedostatků vstupních dat, jejich správnosti a vhodnosti pro danou studii



Kontrola úplnosti

- ověření dostupnosti a úplnosti všech informací
- pokud není něco v pořádku, je nutné to **doplnit případně komentovat**, proč to není nutné
- kontrola úplnosti se provádí pomocí **seznamů úplnosti**, př.:

Proces	Produkt A	Jsou data úplná?	Požadovaná akce	Produkt B	Jsou data úplná?	Požadovaná akce
Produkce surovin	x	Ano	Není	x	Ano	Není
Produkce materiálů	x	Ano	Není	x	Ano	Není
Energie na výrobu	x	Ano	Není	x	Ne	Přepočítat
Doprava	x	?	Zkontrolovat inventarizaci	x	Ano	Není
Výroba produktu	x	Ne	Zkontrolovat inventarizaci	x	Ano	
Balení	x	Ano	Není	—	Ne	Porovnat s A
Fáze užívání	x	?	Porovnat s B	x	Ano	Není
Konec životnosti	x	?	Porovnat s B	x	?	Porovnat s A

Označení: x = dostupná data jsou vhodná pro studii; — = nejsou dostupná vhodná data; ? = další kontrola dat nutná.

Kontrola konzistence (soudržnosti)

- ověření **souladu předpokladů** – nutné obzvlášť při srovnávání dvou produktů
 - některé konzistence mohou být přijatelné, některé však ne
- Příklad seznamu soudržnosti:**

Oblast soudržnosti	Produktový systém A		Produktový systém B		Porovnání A vs. B	Požadovaná akce
Zdroj dat	Literatura	OK	Primární	OK	Konzistentní	Žádná
Vhodnost údajů	Dobrá	OK	Špatná	Cíle a rozsahu nebylo dosaženo	Nekonzistentní	Revidovat B
Stáří údajů	2 roky	OK	3 roky	OK	Konzistentní	Žádná
Technologický rozsah	Nejmodernější	OK	Pilotní provoz	OK	Nekonzistentní	Odpovídá definici cílů – Žádná
Časový rozsah	Nedávné	OK	Aktuální	OK	Konzistentní	Žádná
Geografický rozsah	Evropa	OK	USA	OK	Konzistentní	Žádná



Kontrola konzistence (soudržnosti)

Oblasti konzistence a možné nekonzistence

Oblast konzistence	Příklad nesoudržnosti
Zdroj dat	Produktový systém A: Data pocházejí z literatury Produktový systém B: Data pocházejí z experimentu
Kvalita dat	Produktový systém A: LCI provedena na základě detailního diagramu procesů Produktový systém B: LCI provedena na základě povrchně popsaného procesu typu „černá skříňka“
Stáří dat	Produktový systém A: Inventarizace je provedena na základě dat z 80. let Produktový systém B: Inventarizace je provedena na základě recentních dat
Technologický rozsah	Produktový systém A: Data pro laboratorní model Produktový systém B: Data pro výrobní linku v provozu
Časový rozsah	Produktový systém A: Data pro v současnosti vyvinutou technologii Produktový systém B: Data pro kombinaci starých a nových technologií
Geografický rozsah	Produktový systém A: Data pro technologie vyrobené dle současných evropských standardů Produktový systém B: Data pro technologie splňující U.S. environmentální standardy
Hranice systému, předpoklady, modely	Produktový systém A: Byl použit charakterizační faktor GWP ₁₀₀ , kg CO ₂ -eq/kg Produktový systém B: Byl použit charakterizační faktor GWP ₅₀₀ , kg CO ₂ -eq/kg



Analýza nejistot

- testuje vliv **nepřesnosti** (rozptylu) dat na výsledky studie

Zdroje nejistot v LCA studiích

- nepřesnosti v **měřeních** a odhadech
- v procesu, který byl vybrán jako reprezentativní (používáme-li např. průměrné hodnoty pro dopravu kamiony, místo konkrétních hodnot, které se však těžko získávají)
- nejistoty v **chování spotřebitelů** – užívání a likvidace prod.
- nejistoty v **budoucích odpadových scénářích**
- nejistoty v **hodnocení env. dopadů**, atd.

Řešení

- určit rozsah nejistot a provést analýzu Monte Carlo





Monte Carlo analýza

- nejprve určíme typ rozložení dat a SD každého vstupního parametru
- náhodně vybereme skupinu hodnot dle daného rozložení
- přepočítáme LCA studii pro každý parametr
- spočítané výsl. vyneseme do grafu četnosti a porovnáme
- **příklad** - zjištění, která kat. ED má největší rozptyl hodnot
 - srovnání ED výroby elektřiny v Číně a Evropě
 - provedeme analýzu nejistot, Monte Carlo

Compare
 Uncertainty analysis

Method
Eco-indicator 99 (H) V2.08 / Europe EI 99 H/A

Product	Amount	Unit	Project	Comment
Electricity, production mix CN/CN U	1	MJ	Ecoinvent unit processes	
Electricity, production mix RER/RER U	1	MJ	Ecoinvent unit processes	

Current library Suffix
Replacing library Suffix

Switches

Inventory per sub-compartment
 Exclude infrastructure processes
 Exclude long-term emissions

Monte Carlo stop criterion

Fixed number of runs
 Use stop factor
 Seed value

Value Single score



Vstupní data mají zadanou průměrnou hodnotu + typ rozložení + SD

Documentation | Input/output | Parameters | System description |

Products

Known outputs to technosphere. Products and co-products

Name	Amount	Unit	Quantity	Allocation %	Category	Comment
Electricity, production mix CN/CN U	1	kWh	Energy	100 %	Electricity count... Production	CHINA

Known outputs to technosphere. Avoided products

Name	Amount	Unit	Distribution	SD^2 or 2*SD Min	Max	Comment

Inputs

Known inputs from nature (resources)

Name	Sub-compartment	Amount	Unit	Distribution	SD^2 or 2*SD Min	Max	Comment

Known inputs from technosphere (materials/fuels)

Name	Amount	Unit	Distribution	SD^2 or 2*SD Min	Max	Comment
Electricity, hard coal, at power plant/CN U	0,786	kWh	Lognormal	1,07		(2,1,1,1,1,2); national and in statistics
Electricity, nuclear, at power plant pressure water reactor/CN U	0,0213	kWh	Lognormal	1,07		(2,1,1,1,1,2); national and in statistics
Electricity, hydropower, at reservoir power plant, non alpine regions/RER U	0,159	kWh	Lognormal	2,52		(5,5,5,5,5,2); national and in statistics
Electricity, oil, at power plant/CZ U	0,0287	kWh	Lognormal	1,25		(3,3,2,1,3,2); national and in statistics
Electricity, natural gas, at power plant/CENTREL U	0,00321	kWh	Lognormal	1,25		(3,3,2,1,3,2); national and in statistics
Electricity, at cogen ORC 1400kWth, wood, allocation exergy/CH U	0,000998	kWh	Lognormal	2,02		(3,3,2,1,5,2); national and in statistics
Electricity, at wind power plant 600kW/CH U	0,000613	kWh	Lognormal	1,24		(3,3,1,1,3,2); national and in statistics

Known inputs from technosphere (electricity/heat)

Name	Amount	Unit	Distribution	SD^2 or 2*SD Min	Max	Comment

Outputs

Emissions to air

Name	Sub-compartment	Amount	Unit	Distribution	SD^2 or 2*SD Min	Max	Comment

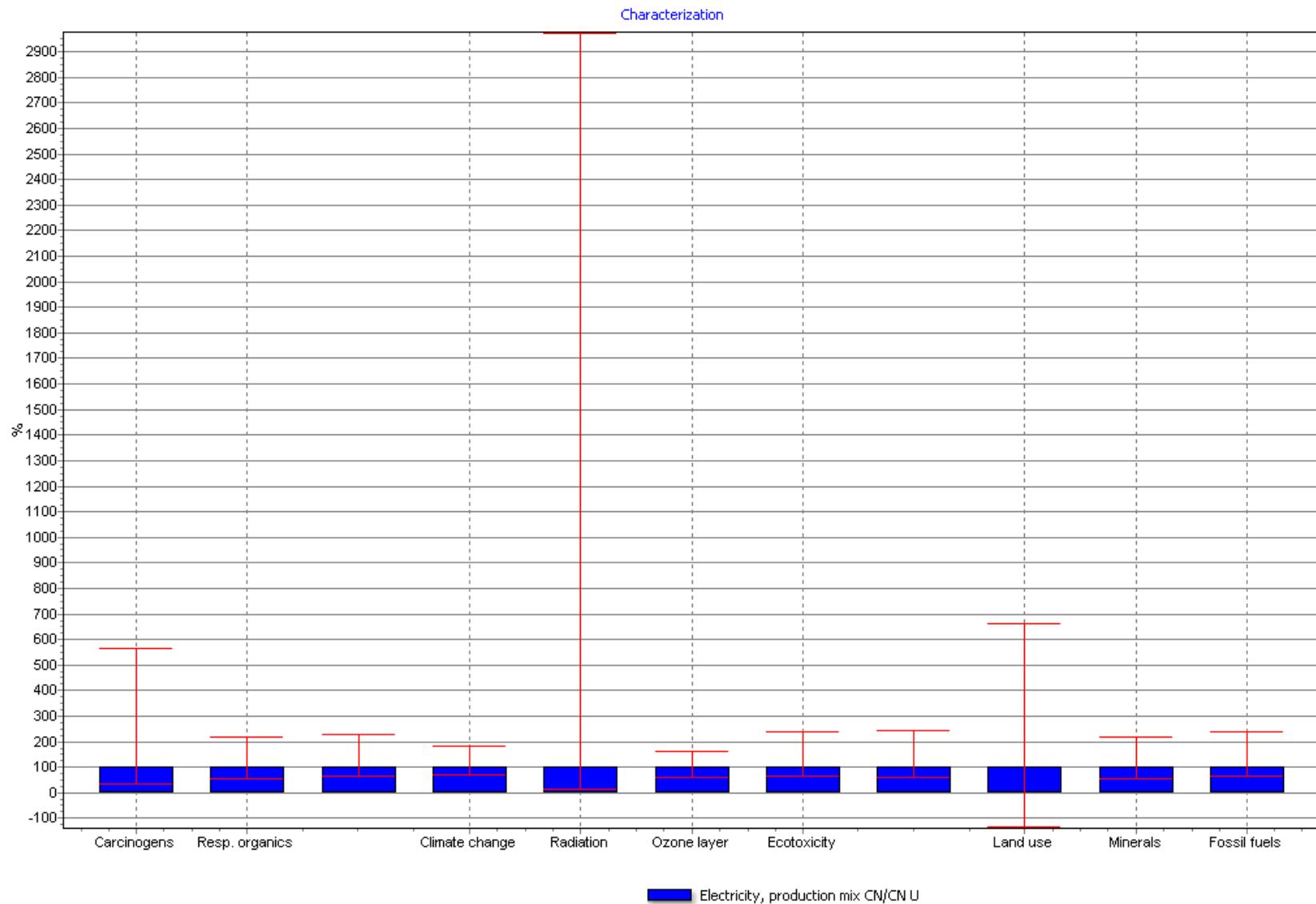
Emissions to water

Name	Sub-compartment	Amount	Unit	Distribution	SD^2 or 2*SD Min	Max	Comment

Emissions to soil



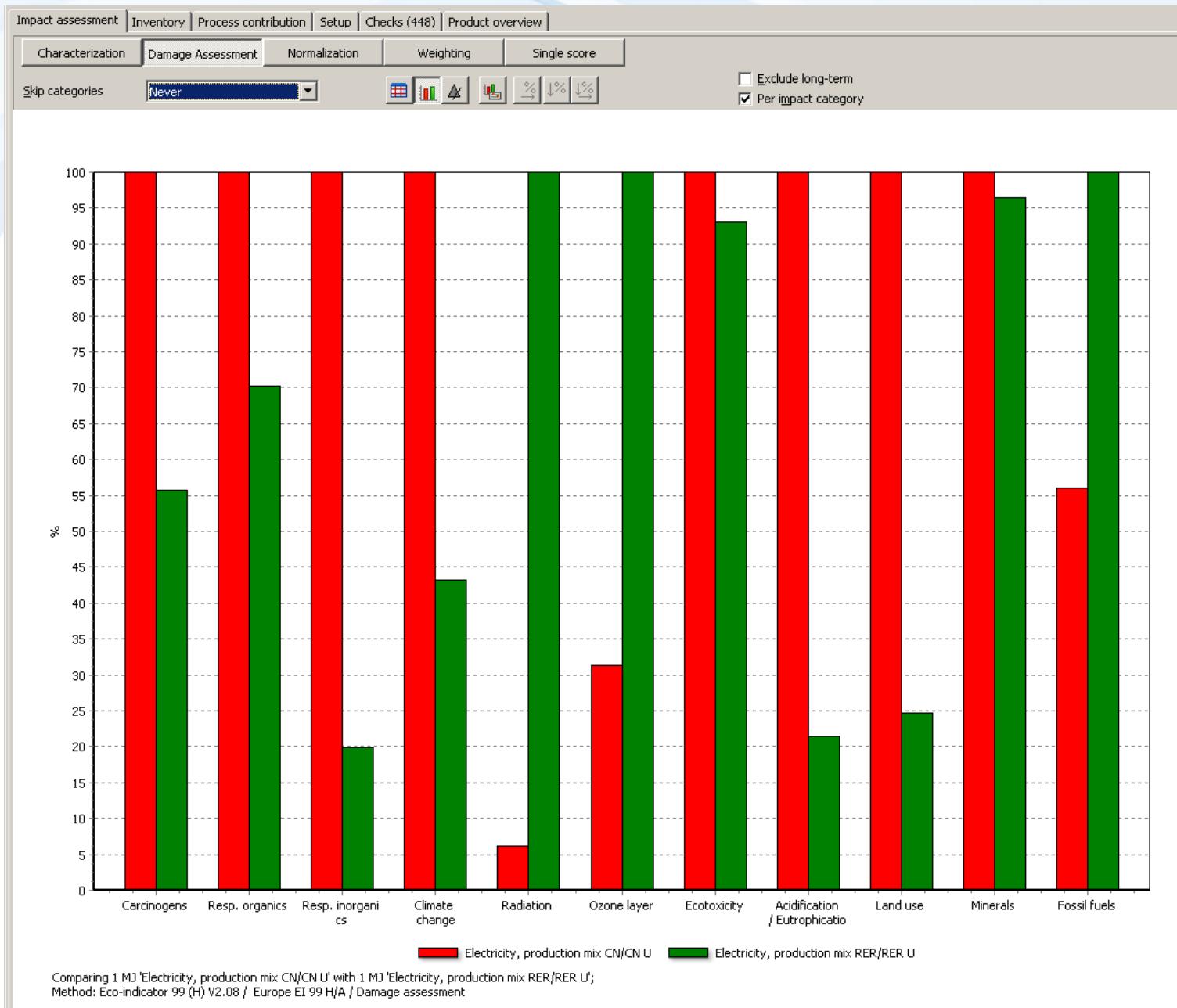
MC analýza nejistot ED výroby elektřiny v Číně



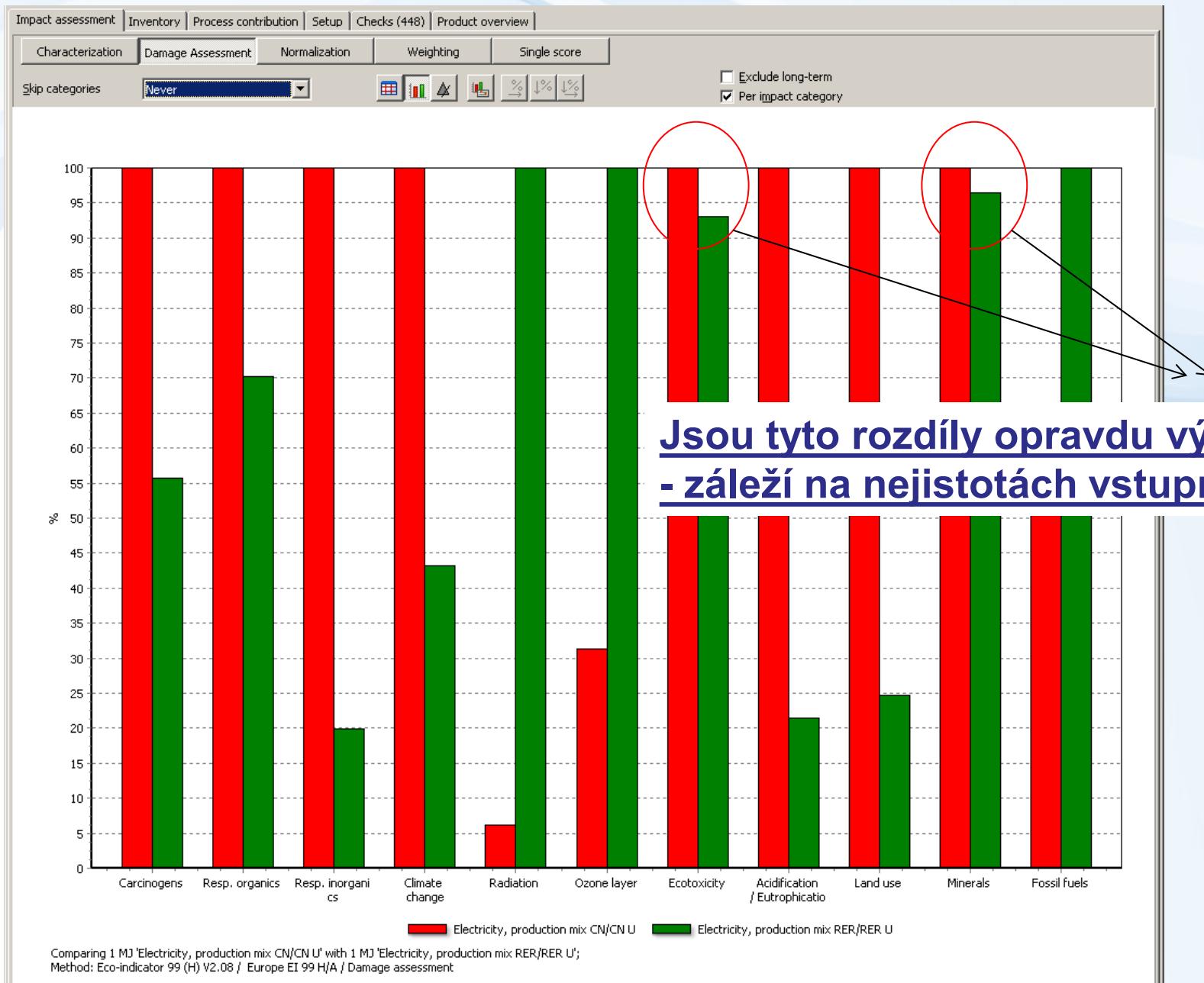
Uncertainty analysis of 1 MJ 'Electricity, production mix CN/CN U'

Method: Eco-indicator 99 (H) V2.08 / Europe EI 99 H/A, confidence interval: 95 %

Srovnání ED výroby elektřiny v Číně (červená) a Evropě (zelená)



Srovnání ED výroby elektřiny v Číně (červená) a Evropě (zelená)



Výsledek MC analýzy ED výroby elektřiny v Číně a Evropě

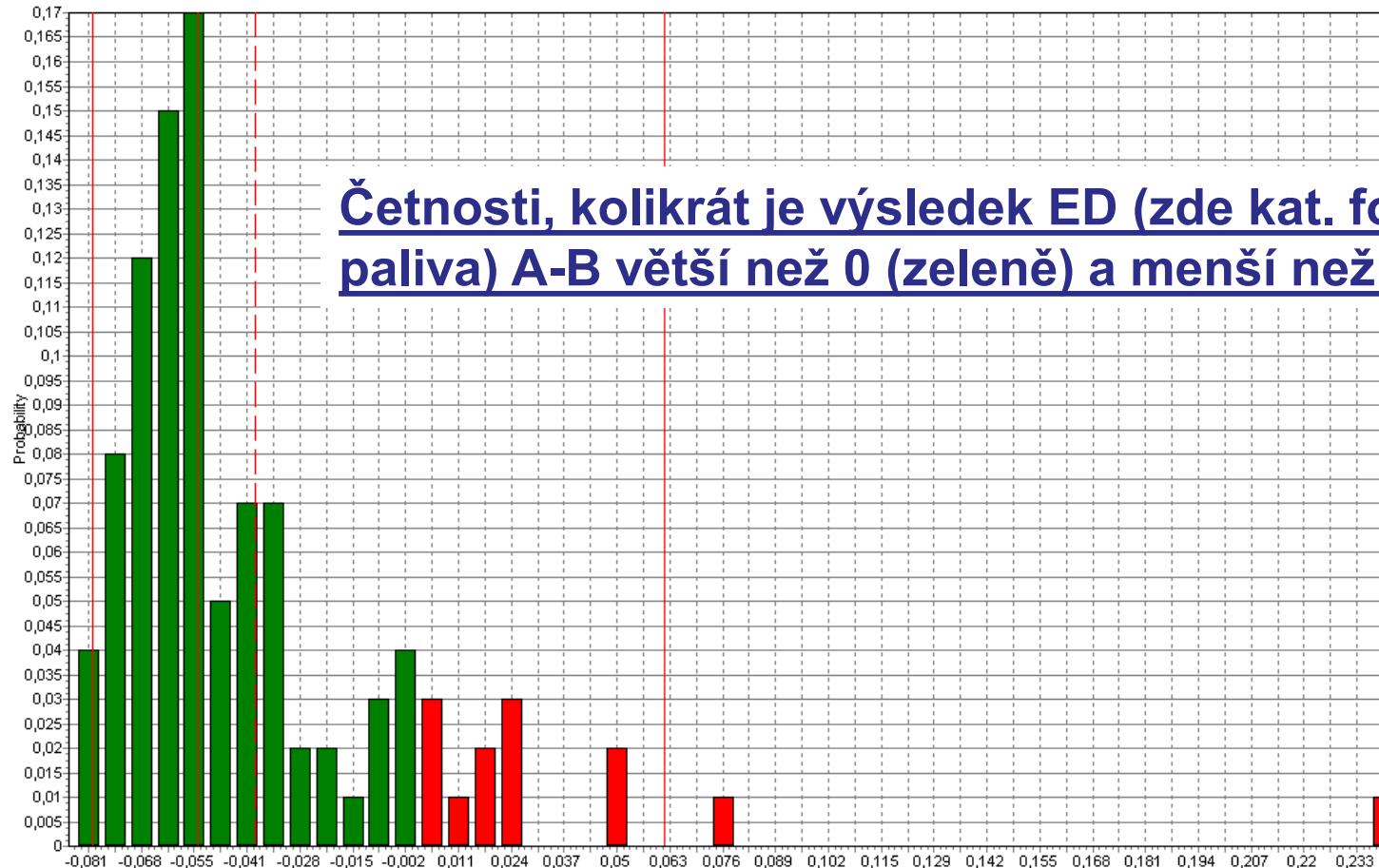
Impact assessment | Inventory | Statistics | Setup |

Characterization Damage Assessment Normalization Weighting Single score



Indicator Fossil fuels

Characterization Fossil fuels



Uncertainty analysis of 1 MJ Electricity, production mix CN/CN U' (A) minus 1 MJ Electricity, production mix RER/RER U' (B),

Method: Eco-indicator 99 (H) V2.08 / Europe El 99 H/A , confidence interval: 95 %

Number of bins 50

Median A-B -0,0536

Percentage of the runs with A >= B 14%

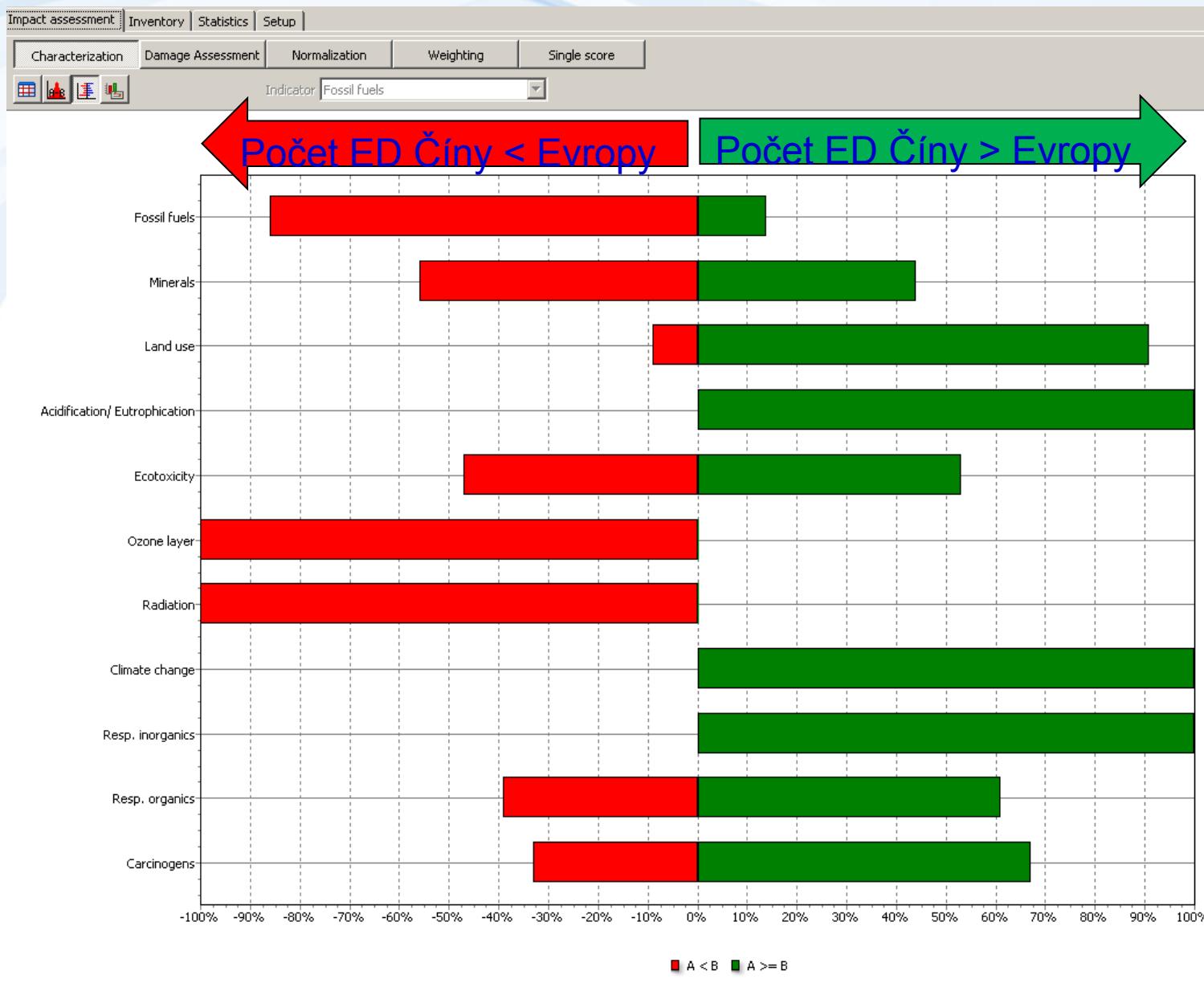
Visible interval 99,9 %

Mean A-B -0,0395

Confidence interval 95 %

SD A-B 0,0428

Výsledek MC analýzy pro všechny kat. dop.



Monte Carlo analýza - shrnutí

- pokud je A>B ve více než 95 %, pak lze téměř s jistotou tvrdit, že je **ED produktu A významně větší než prod. B**
- např. jen 70 % jistota, že je A>B je již dosti malá
- díky MC analýze teprve poznáme, zda jsou **rozdíly mezi ED produktů opravdu skutečné a významné**
- MC analýza zjednodušuje LCA – díky ní lze říci, zda jsou naše nejistoty veliké, a je **nutné data upřesnit**, nebo to je OK
 - data použitá ze skríningové studie mohou tedy stačit k tomu, abychom dostali významné výsledky



Analýza citlivosti

- testování, jak významně bude ovlivněn výsledek (ED):
 - změnou vstupních dat
 - odchylkami v předpokladech
 - použití jiných metodik LCIA
 - zvolením jiných alokačních pravidel
- testování, zda malá změna vstupních dat nevyvolá velkou změnu ve významných zjištěních (ED)
- pokud se ukáže, že je LCA citlivá na malou změnu určitého vstupního faktoru, pak je nutná opatrnost při interpretaci výsledku
- pro porovnání dvou výsledků před/po změně vstupních dat je vhodné použít metodu Monte Carlo



3. Formulace závěrů studie LCA

- uvedení všech významných zjištění a
 - uvedení všech souhrnů analýz použitých při hodnocení stud.
- př.: [POROVNÁNÍ ED NÁPOJOVÝCH OBALŮ V ČR METODOU LCA](#)

4.4 Závěry

Inventarizační analýza nápojových obalů a posuzování dopadů bylo provedeno jako podklad pro posouzení potenciálních dopadů životních cyklů nápojových obalů na životní prostředí. Z porovnání výsledků životních cyklů nápojových obalů vyplývá:

- potenciální environmentální dopady životních cyklů nápojových obalů jsou u obalů ze stejných materiálů v nepřímé závislosti k jejich objemu,
- vratné skleněné obaly jsou z environmentálního hlediska příznivější než nevratné skleněné obaly, přičemž se zde v případě vratných obalů zároveň projevuje efekt vyššího objemu obalu,
- životní cyklus hliníkových plechovek spotřebovává nejvíce energie, má vysokou spotřebu neobnovitelných surovin (ropa, bauxit) a je nejvyšším producentem nebezpečného odpadu,
- nejvyšší spotřeba vody je spojena s životním cyklem nevratných skleněných obalů,
- největší množství pevného odpadu je vyprodukované v rámci žitního cyklu kompozitních obalů,
- nevratné skleněné obaly mají nejvyšší potenciální dopad na globální oteplování a acidifikaci
- PET obaly malé mají nejvyšší potenciální dopad na poškození stratosférického ozonu,
- nejnižší potenciální dopad v posuzovaných kategoriích dopadu patří kompozitním obalům, relativně nízký potenciální dopad v posuzovaných kategoriích dopadu mají rovněž vratné skleněné obaly.



3. Formulace doporučení studie LCA

- doporučení formulovaná příjemcům studie vychází z definice cílů a jsou založena na zjištěných závěrech

př.: POROVNÁNÍ ED NÁPOJOVÝCH OBALŮ V ČR METODOU LCA

DOPORUČENÍ

Na základě výsledků studie LCA nápojových obalů, zpracovaných v rámci projektu SP/II/2f1/16/07 doporučují zpracovatelé studie legislativně podporovat:

- kompozitní obaly,
- vratné skleněné obaly a
- větší objemy obalů

